

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.17.1.2023

**Pan
Sebastian Pawlos
Prezes
Tarnobrzесkiej Agencji
Rozwoju Regionalnego S.A.
w Tarnobrzegu
ul. M. Dąbrowskiej 15
39-400 Tarnobrzeg**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrola nr P/23/011 *Efekty działalności systemu instytucji otoczenia biznesu*

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Tarnobrzaska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Tarnobrzegu (dalej: <i>TARR lub Spółka</i>)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Sebastian Pawlos – Prezes TARR (dalej <i>Prezes</i>), poprzednio: <ul style="list-style-type: none">- Roman Lichota - Prezes w okresie od dnia 05 stycznia 2018 r. do dnia 28 czerwca 2018 r.;- Bogusław Kobyłecki - Prezes w okresie od dnia 29 czerwca 2018 r. do dnia 30 sierpnia 2022 r.
Zakres przedmiotowy	<ol style="list-style-type: none">1. Prawdliwość programowania działalności TARR2. Zarządzanie TARR;3. Efekty działalności TARR.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2018 r. do 31 marca 2023 r. z wykorzystaniem dowodów dotyczących przedmiotu kontroli, wykraczających poza ten okres
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie.
Kontroler	Monika Marciniak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/145/2021 z dnia 6 lipca 2021 r.

(akta kontroli tom I str. 1-5)

¹Dz.U.2022.623 t.j. w dalszej treści *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W ocenie NIK działalność TARR zmierzająca do rozwoju gospodarczego regionu tarnobrzeskiego w okresie objętym kontrolą prowadzona była prawidłowo.

TARR jako spółka prawa handlowego realizowała większość ustanowionych celów zarządczych, które były zgodne z celami wynikającymi ze Statutu i były odpowiedzią na zapotrzebowanie lokalnych przedsiębiorców z nią współpracujących. Przykładem tego w ocenie NIK jest wykonywanie przez TARR od roku 2020 funkcji Operatora Zarządzającego Tarnobrzeskim Parkiem Technologiczno-Przemysłowym utworzonym w ramach projektu *Tarnobrzeski Park Technologiczno – Przemysłowy* współfinansowanego z Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej na lata 2007-2013.

Zdaniem NIK TARR podejmowała odpowiednie działania w celu poznania faktycznych potrzeb swoich interesariuszy/przedsiębiorców.

NIK jako prawidłowe oceniła również zarządzanie Spółką. Ocenę taką uzasadnia przede wszystkim właściwe zabezpieczenie interesów Spółki w umowach zawartych z przedsiębiorcami oraz dobre wyniki w zakresie wykorzystania posiadanych powierzchni. Dokumentacja księgowa TARR w zakresie objętym kontrolą prowadzona była prawidłowo.

W ocenie NIK zakładane cele działalności TARR odpowiadały zobowiązaniom Spółki wynikającym z zawartych umów.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

1. Prawidłowość programowania działalności TARR

Opis stanu faktycznego

Zgodnie ze statutem celem działania TARR było inicjowanie i popieranie tworzenia nowych podmiotów gospodarczych, ze szczególnym ukierunkowaniem na:

- tworzenie nowych miejsc pracy;
- nowoczesne zarządzanie;
- osiągnięcie dużej efektywności i rentowności przedsięwzięć;
- realizację produkcji nowoczesnych wyrobów w oparciu o nowoczesne technologie;
- inspirowanie i uruchamianie związków pomiędzy podmiotami krajowymi i zagranicznymi w zakresie działalności gospodarczej.

TARR nie opracowała i nie wdrożyła strategii działalności.

Prezes wyjaśnił, że *TARR jest spółką akcyjną działającą w oparciu o przepisy spółek handlowych, do reprezentacji i zarządzania, a także bieżącego prowadzenia spraw spółki (zgodnie z art. 368 ksh), powołany jest Zarząd. Zarząd jest nadzorowany przez Radę Nadzorczą, której podstawowym celem jest sprawowanie kontroli nad Zarządem, a przez to i nad samą spółką. Najważniejszy organ w spółce to Walne Zgromadzenie. Zarząd Spółki co roku wyznacza dla spółki cele zarządcze, które są opiniowane przez Radę Nadzorczą i przyjmowane przez Walne Zgromadzenie. Cele zarządcze są przede wszystkim dopasowane do rodzaju działalności prowadzonej przez spółkę, aktualnej sytuacji rynkowej, czynników ekonomicznych, które mają wpływ na efektywne zarządzanie spółką i mogą pozwolić na wzrost jej wartości. Cele zarządcze to nic innego jak strategia spółki na dany rok. Stąd nie jest tworzony odrębny dokument noszący nazwę strategia działalności. Po zakończeniu danego roku Zarząd jest rozliczany ze stopnia realizacji wyznaczonych celów zarządczych.*

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

Cele zarządcze określane corocznie przez Zarząd odpowiadały celom określonym w Statucie, w każdym roku objętym kontrolą Rada Nadzorcza pozytywnie opiniowała cele zarządcze. W latach 2018-2022 kontrolowana Spółka określiła następujące cele zarządcze:

1. w 2018 r. – realizacja projektów: „Czas Przedsiębiorczości II edycja”; „Młode kadry Podkarpacia”; OWES³; udzielanie pożyczek w ramach Funduszu Pożyczkowego; wynajem powierzchni biurowych w Inkubatorze Przedsiębiorczości na poziomie min 90%; świadczenie usług na rzecz samorządów jak i jednostek powiązanych z samorządami; zwiększenie sprzedaży bonów towarowych w stosunku do roku poprzedniego o ok. 4%; obsługa samorządów i przedsiębiorców polegająca na koordynacji projektów w zakresie sporządzania wniosków, studiów wykonalności, dokumentów strategicznych, celom tym przypisano odpowiednio następujące wagi: 20%, 10%,10%, 20%, 10%, 10%, 5%, 5%, 10%;
2. w 2019 r. - realizacja projektów: „Czas Przedsiębiorczości II edycja”; „Podkarpacka kuźnia zawodu”, „Centralny Okręg Szkoleniowy”, „Młode kadry Podkarpacia”, OWES, udzielanie pożyczek w ramach Funduszu Pożyczkowego, wynajem powierzchni biurowych w Inkubatorze Przedsiębiorczości na poziomie min 90%; obsługa samorządów i przedsiębiorców polegająca na koordynacji projektów w zakresie sporządzania wniosków, studiów wykonalności, utrzymanie sprzedaży bonów towarowych, świadczenie usług na rzecz samorządów jak i jednostek powiązanych z samorządami w celu promocji i wykonawstwa audytów energetycznych - celom tym przypisano odpowiednio następujące wagi: 10%, 10%,10%,10%, 10%,20%, 10%,10%, 2,5%, 2,5%;
3. w 2020 r. - realizacja projektów: „Młode kadry Podkarpacia II edycja”, „Od pomysłu do projektu z własną firmą”, „Centralny Okręg Szkoleniowy”, OWES, udzielanie pożyczek w ramach Podkarpackiego Funduszu Rozwoju oraz Mikropożyczek dla rozpoczynających działalność w ramach współpracy z MARR S.A., wynajem powierzchni biurowych w Inkubatorze Przedsiębiorczości na poziomie min 90%, uzyskanie dofinansowania na minimum 2 projekty, świadczenie usług na rzecz samorządów jak i jednostek powiązanych, utrzymanie sprzedaży bonów towarowych, audyty energetyczne, przeglądy energetyczne, systemy zarządzania energią, program „Czyste Powietrze”, podjęcie działań zmierzających do zawarcia umowy na prowadzenie eksploatacji Tarnobrzeskiego Parku Przemysłowo Technologicznego - celom tym przypisano odpowiednio następujące wagi:10%, 15%, 10%, 10%, 5%, 10%,20%, 2%, 1%;2%, 15%;
4. w 2021 r. - realizacja projektów: „Młode kadry Podkarpacia II edycja”, „Od pomysłu do projektu z własną firmą”, „Młodzi aktywni i efektywni od dziś”, „Centralny Okręg Szkoleniowy”, „Wsparcie przedsiębiorczości na terenie MOF Tarnobrzeg”, OWES - celom tym przypisano odpowiednio następujące wagi: 10%, 25%, 15%, 10%, 15%, 10%;
5. w 2022 r. – uzyskanie dofinansowania na 1 projekt „Własny biznes recepta na sukces”, realizacja projektów: „Własny biznes recepta na sukces” „Młodzi aktywni i efektywni od dziś” „Centralny Okręg Szkoleniowy”, OWES, wynajem powierzchni biurowych w Inkubatorze Przedsiębiorczości na poziomie min. 90%, świadczenie usług na rzecz samorządów jak i jednostek powiązanych z samorządami tj. strategię rozwoju, studia wykonalności oraz aktywne uczestnictwo w grupie zakupowej energii elektrycznej, prowadzenie punktu

³ Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej

- „Czyste Powietrze”, eksploatacja TPPT - celom tym przypisano odpowiednio następujące wagi: 15%, 20%, 20%, 4%, 15%, 5%, 10%, 6%, 5%;
6. w 2023 r. uzyskanie dofinansowania na 1 projekt z Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021 – 2027, realizacja projektów: „Własny biznes recepta na sukces”, „Centralny Okręg Szkoleniowy”, „Wsparcie przedsiębiorczości na terenie MOF Tarnobrzeg”, OWES, wynajem powierzchni biurowych w Inkubatorze Przedsiębiorczości na poziomie min 85%, świadczenie usług komercyjnych między innymi prowadzenie biura rachunkowego i działalność szkoleniowa, świadczenie usług na rzecz samorządów jak i jednostek powiązanych z samorządami tj. strategie rozwoju, studia wykonalności oraz aktywne uczestnictwo w grupie zakupowej energii elektrycznej, prowadzenie punktu „Czyste Powietrze”, operator TPPT - celom tym przypisano odpowiednio następujące wagi: 20%, 15%, 5%, 10%, 10%, 5% 15%, 5%.

Prezes TARR wyjaśnił, że *celem statutowym działania Spółki jest prowadzenie działalności zmierzającej do rozwoju gospodarczego regionu tarnobrzeckiego polegającej na:*

- *inicjowaniu i popieraniu tworzenia nowych podmiotów gospodarczych, ze szczególnym ukierunkowaniem na:*
- *tworzenie nowych miejsc pracy,*
- *nowoczesne zarządzanie,*
- *osiągnięcie dużej efektywności i rentowności przedsięwzięć,*
- *realizację produkcji nowoczesnych wyrobów w oparciu o nowoczesne technologie,*
- *inspirowanie i uruchamianie związków pomiędzy podmiotami krajowymi i zagranicznymi w zakresie działalności gospodarczej.*

W związku z powyższym Zarząd systematycznie czyni starania w celu pozyskania zewnętrznych środków finansowych na realizację ww. działań.

Formułując swoje cele zarządcze na poszczególne lata Zarząd bierze pod uwagę przede wszystkim możliwości dostępu do określonego rodzaju konkursu w ramach, którego TARR może wystąpić jako Wnioskodawca o dostępne środki na realizację działań.

Informacje o potrzebach lokalnej przedsiębiorczości i społeczeństwa Zarząd TARR S.A. czerpie z obowiązujących na dany czas dokumentów strategicznych opracowanych min. dla województwa, powiatu czy też miasta, które zawierają dokładne informacje o sytuacji w tym m.in. również w zakresie przedsiębiorczości np.: Strategia Rozwoju Miasta Tarnobrzega, Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego.

W okresie objętym kontrolą TARR realizowała następujące projekty: Sukces z własną firmą; Podkarpacka kuźnia zawodu; Czas przedsiębiorczości II edycja; Od pomysłu do sukcesu z własną firmą; Start bez barier; Apetyt na przyszłość; Nasza przyszłość; Staż pracowników naukowych Politechniki Rzeszowskiej w Tarnobrzeczkich Wodociągach; Centralny Okręg Szkoleniowy – subregion tarnobrzeczki; Kobiety sukcesu; Mogę Chcę Pracuję!; Przedsiębiorczość jest kobieca; Młode kadry Podkarpacia; Młode kadry Podkarpacia II; Podkarpacki ośrodek wspierania ekonomii społecznej; Fundusz Pożyczkowy; Podkarpacki ośrodek wspierania ekonomii społecznej II; Własny biznes receptą na sukces.

Trzy z wymienionych projektów to jest: Centralny Okręg Szkoleniowy – subregion tarnobrzeczki; Podkarpacki ośrodek wspierania ekonomii społecznej II; Własny biznes receptą na sukces pozostawały w realizacji.

W celu realizacji celów zarządczych Spółki TARR klientom zewnętrznym oferowała:

- realizację projektów (dotacje, szkolenia staże, ekonomia społeczna);
- biuro rachunkowe TARR S.A.;
- rozproszony inkubator dla przedsiębiorców z Ukrainy;
- punkt konsultacyjny Programu Czyste Powietrze;
- Akademię Młodych Odkrywców Umysłu;
- obsługę Inwestorów;
- wynajem lokali usługowych na preferowanych warunkach finansowych w Inkubatorze Przedsiębiorczości;
- usługi consultingowe dla MŚP i NGO;
- organizację szkoleń, konferencji lub spotkań biznesowych.

TARR nie prowadziła działań w zakresie wspierania projektów B+R, transferu technologii oraz innowacyjności. Prezes spółki wyjaśnił, że *powodem braku takiej działalności było między innymi: brak zapytań w tym zakresie od lokalnych przedsiębiorców, na rzecz których mógłby być opracowany projekt będący przedmiotem zapytania oraz brak wykwalifikowanej w tym zakresie kadry.*

(akta kontroli tom I str. 6-52)

W latach objętych kontrolą TARR nie realizowała żadnych projektów w ramach działania 5.2 i 5.3.

Spółka nie zawierała również umów na realizację projektów infrastrukturalnych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020.

Kontroli poddano dwa projekty realizowane przez TARR współfinansowane ze środków UE w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki to jest:

1. „Start bez barier” – projekt realizowany był w ramach priorytetu *Promocja integracji społecznej działanie Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.* Projekt był skierowany do absolwentów Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Mielcu zagrożonych wykluczeniem społecznym ze względu na posiadaną niepełnosprawność umysłową. Projekt zakładał aktywizację społeczno – zawodową i poprawę dostępu do zatrudnienia 10 osób w wieku 18-30 lat zamieszkałych na terenie powiatu mieleckiego. Budżet projektu wynosił 275 588,82 zł, koszt przypadający na jednego uczestnika wynosił 27 558,88 zł.;
2. „Kobiety sukcesu” – projekt realizowany był w ramach priorytetu Rynek pracy otwarty dla wszystkich działanie Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia. Projekt zakładał wzrost aktywności zawodowej 26 kobiet bezrobotnych poniżej 30 roku życia oraz utworzenie 27 nowych miejsc pracy w województwie podkarpackim. Budżet projektu wynosił 1 391 652,70 zł, koszt przypadający na jednego uczestnika wynosił 53 525,10 zł.

(akta kontroli tom II str. 235- 272, 310 - 338, tom III str.1-2)

TARR w celu poznania faktycznych potrzeb swoich interesariuszy/przedsiębiorców udostępniała na swojej stronie internetowej ankiety adresowane do przedsiębiorców oraz jednostek samorządu terytorialnego. Rolą tych ankiet było rozpoznanie potrzeb lokalnych przedsiębiorców.

TARR nie dokumentowała przeprowadzania analizy wyników przedmiotowych ankiet. Prezes TARR wyjaśnił, że *po uzyskaniu informacji od przedsiębiorców nt. ich potrzeb, zebranych w trakcie ankiet, rozmów bezpośrednich, a także zapytań, TARR S.A. analizuje potrzeby w zakresie możliwości finansowania zgłoszonych potrzeb, analizuje szanse skorzystania z możliwości finansowania oraz ocenia zasadność proponowania konkretnej możliwości dla przedsiębiorcy.*

Szereg rozmów i proces weryfikacji odbywa się bezkosztowo, bez formalnych dokumentów, które moglibyśmy przedstawić.

Odbywa się to w ten sposób, że po zapoznaniu się z warunkami dostępu do danego funduszu, zostaje zweryfikowany potencjał podmiotu i ocena czy zostaną spełnione warunki i jaka jest szansa pozyskania danych funduszy dla przedsiębiorcy. W sytuacji gdy istnieje realna szansa uzyskania wsparcia przez przedsiębiorcę przedstawiana jest oferta komercyjna polegająca na świadczeniu usługi opracowania niezbędnej dokumentacji wymaganej do uzyskania wsparcia wraz z podaniem ceny za taką usługę oraz szacowanych szans na powodzenie tego działania.

Często spotykamy się z sytuacją, że Przedsiębiorcy nie spełniają określonych warunków, w danym finansowaniu lub nie akceptują warunków współpracy w kontekście braku zapewnienia powodzenia danego działania.

Przykładem działań ankietowych przeprowadzonych przez TARR S.A. są ankiety przeprowadzone np. na potrzeby organizowanego konkursu „Tarnobrzesci Startup”. (przykładowe w załączeniu).

Ankiety miały na celu zbadanie potrzeb w zakresie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej. Posłużyły one do oceny wiedzy wśród potencjalnych przedsiębiorców nt. działalności gospodarczej. Wnioski po analizie ankiet służą m.in. jako badania własne do realizowanych projektów.

Ponadto we wnioskach o dofinansowanie poszczególnych projektów zawarta była analiza między innymi sytuacji demograficznej oraz rynkowej poszczególnych grup docelowych.

Przykładem takiej analizy są wnioski o dofinansowanie projektów „Start bez barier” i „Kobiety sukcesu”, w których precyzyjnie określono grupy docelowe oraz wskazano ich istotne cechy. Zdefiniowane zostały również oczekiwania, problemy, potrzeby oraz bariery potencjalnych uczestników projektu.

Spółka prowadziła promocję działań mających na celu wspieranie przedsiębiorców w ich rozwoju, w szczególności polegały one na propagowaniu informacji o możliwości skorzystania z pojawiających się szans finansowania działalności innowacyjnej, oferowaniu swoich usług komercyjnych w zakresie przygotowania dokumentacji aplikacyjnej w pojawiających się konkursach. Ponadto TARR realizując swoje projekty rozpowszechniała informacje o naborach do przedsiębiorców, tak aby przedsiębiorcy lub ich pracownicy mogli skorzystać z form wsparcia w nich proponowanych np. projekt podnoszący kwalifikacje zawodowe. TARR S.A. prowadziła Fb i stronę internetową, która zawiera na bieżąco informacje o dostępnych wydarzeniach organizowanych w regionie a także nowo ogłoszonych konkursach dla przedsiębiorców. Spółka podejmowała współpracę partnerską z innymi podmiotami w celu wspierania przedsiębiorców w rozwoju. TARR S.A. w 2019 r. zorganizowała konkurs pod nazwą Tarnobrzesci Start upy. Konkurs miał na celu pobudzenie lokalnej przedsiębiorczości oraz wsparcie i rozwój innowacyjnych projektów, wykorzystujących możliwości rozwojowe.

Wiceprezes TARR wyjaśniła, że *promowane były pomysły, których działalność wpisuje się Inteligentne Specjalizacje Województwa Podkarpackiego. Niestety ze względu na rozwój Pandemii Covid 19 konkurs pozostał nierozstrzygnięty ze względu na wprowadzone obostrzenia i brak możliwości organizacji składowych elementów przewidzianych w konkursie (Demo Day). TARR S.A. realizując w/w działania w głównej mierze stara się wykonywać je bezkosztowo lub poprzez współpracę z innymi podmiotami i na zasadzie wzajemnej współpracy bez nadmiernych wydatków. W skali rocznej są to wydatki ok. 1000 zł.*

(akta kontroli tom II str. 69-620, tom III str. 233-252, tom IV str.195-212, str.596-598)

W toku kontroli dokonano losowego wyboru próby^{4 5}:

- podmiotów współpracujących z TARR (20 przedsiębiorców - 6,07% populacji);
- przedsiębiorców działających na terenie Tarnobrzeskiego Parku Technologiczno – Przemysłowego (10 przedsiębiorców – 13,69% populacji), do których skierowano prośbę o udzielenie informacji w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

Odpowiedzi udzieliło sześć podmiotów (30% adresatów, 1,82% wszystkich przedsiębiorców współpracujących z TARR) oraz 1 przedsiębiorca prowadzący działalność w TPTP. W odesłanych ankietach nie zostały udzielone odpowiedzi na wszystkie pytania.

Z udzielonych odpowiedzi wynika, że podmioty współpracujące z TARR:

- zatrudniały poniżej 10 osób;
- deklarowały obrót poniżej 2 mln euro;
- deklarowały aktywa poniżej 2 mln euro.

Przedmiotem działalności w 4 przypadkach były usługi, w jednym pomoc psychologiczna i w jednym działalność medyczna niesklasyfikowana gdzie indziej.

Przedsiębiorca prowadzący działalność na terenie TPTP wskazał, że:

- zatrudnia poniżej 50 osób;
- obrót wynosi poniżej 10 mln euro a aktywa poniżej 2 mln euro;
- przedmiotem działalności jest produkcja.

Dokonując oceny punktowej TARR - od 2018⁶:

- dwóch ankietowanych nie dokonało oceny;
- jeden realizację każdego wymienionego w ankiecie zadania ocenił bardzo dobrze;
- jeden realizację każdego wymienionego w ankiecie zadania ocenił źle;
- dwóch realizację wymienionych zadań oceniło w skali od 2 do 5.

Przedsiębiorca prowadzący działalność na terenie TPTP nie dokonał oceny wypełniania przez TARR zadań uznając, że usługi wymienione w ankiecie go nie dotyczą⁷.

(akta kontroli tom III str. 253-291)

Zarząd TARR w każdym roku objętym kontrolą informował Radę Nadzorczą o realizacji celów zarządczych. W latach 2018 – 2022 łączny stopień realizacji celów zarządczych wynosił odpowiednio 93,73%, 141,7%; 84,07%, 75,76%, 113,2%.

Zarząd TARR przedstawiając Radzie Nadzorczej informację o realizacji celów zarządczych odnosił się szczegółowo do każdego z nich wskazując kwotę zaplanowaną dla jego realizacji oraz kwotę faktycznie wykonaną. Waga osiągniętych celów zarządczych liczona była proporcjonalnie do planowanej w ramach danego celu kwoty, nie więcej niż zakładany maksymalny procent wagi.

Wiceprezes Spółki wyjaśniła, że *na podstawie realizacji poszczególnych celów zarządczych w danym roku dokonywana była analiza możliwości rozwoju spółki i na tej podstawie sporządzane były cele zarządcze na rok następny. To cele zarządcze stanowią w TARR S.A. podstawę i kierunek rozwoju spółki.*

(akta kontroli tom III str. 417-423)

⁴W dniu 12 lipca 2023 r. TARR przedłożyła do kontroli zestawienie 329 lokatorów przedsiębiorców (adresów oraz adresów mailowych) z nią współpracujących

⁵W dniu 31 lipca 2023 r. TARR przedłożyła do kontroli zestawienie 73 przedsiębiorców (adresów oraz adresów mailowych) z nią współpracujących na terenie Tarnobrzeskiego Parku Przemysłowo-Technologicznego .

⁶ w skali od 1 do 5, przy czym 1 – zła, 5 – bardzo dobra

⁷ Zaznaczono "x"

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą TARR prowadziła działalność zgodnie z przyjętymi celami zarządczymi, które były zgodne z postanowieniami Statutu Spółki. W ocenie NIK TARR podejmowała prawidłowe działania w celu poznania faktycznych potrzeb swoich interesariuszy/przedsiębiorców, pomimo iż nie dokumentowała działań w tym zakresie.

Ilość i jakość uzyskanych informacji od przedsiębiorców współpracujących z TARR nie pozwala na wyciągnięcie miarodajnych wniosków w ankietowanym zakresie.

OBSZAR

2. Zarządzanie TARR

Opis stanu
faktycznego

TARR została zorganizowana w formie Spółki Akcyjnej⁸, akcjonariuszami było 22 podmiotów. Podmiotami o największej liczbie akcji były:

- Gmina Tarnobrzeg – 1991 akcji (65,34% głosów);
- Samorząd Województwa Podkarpackiego - 483 akcji (24,51% głosów).

Pozostali akcjonariusze dysponowali od 1 do 50 akcji (od 0,06% do 3,13% głosów).

W latach 2018- 2023 w TARR zatrudnionych było odpowiednio: 14, 13,12,12,11 i 11 pracowników.

Zgodnie z postanowieniami umów z 5 marca 2020 r., 10 lutego 2021 r., 1 marca 2022 r., oraz 6 marca 2023 r. zawartych pomiędzy Gminą Tarnobrzeg (Zlecającym), a Konsorcjum firm czyli TARR i Stowarzyszeniem Wschodni Klaster Motoryzacyjny (Wykonawca/Operator) Wykonawca zobowiązał się do wykonywania funkcji Operatora zarządzającego Tarnobrzeskim Parkiem Technologiczno - Przemysłowym utworzonym w ramach projektu *Tarnobrzescki Park Technologiczno – Przemysłowym* współfinansowanego z Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej na lata 2007 -2013.

Wykonawca zobowiązał się do realizowania zadań zarządzania Tarnobrzeskim Parkiem Technologiczno – Przemysłowym w zakresie:

- gospodarowania nieruchomościami;
- promocji
- finansowo – księgowym;
- prowadzenia TPPT jako ośrodka innowacyjności.

TARR posiadała aktualny wpis do Rejestru Agencji Zatrudnienia (dalej RAZ) oraz Rejestru Instytucji Szkoleniowych (dalej RIS).

W latach 2018-2022 zgodnie z informacją składaną corocznie do RIS liczba przeszkolonych osób przedstawiała się następująco: 745; 77; 30; 464 i 540.

Główne obszary przeprowadzanych szkoleń to: *zarządzanie i administrowanie*; prawo; sprzedaż, marketing, rozwój osobisty; rachunkowość i podnoszenie kompetencji.

(akta kontroli tom III str. 6-8)

Do środków trwałych wykorzystywanych do realizacji projektów należały w szczególności: budynek administracyjny, grunt o powierzchni 0,1005 ha; sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem.

⁸ wpisanej przez Sąd Rejonowy Sąd Gospodarczy XII Wydział Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS 0000072889.

W okresie objętym kontrolą TARR był właścicielem 881,4 m² powierzchni użytkowej ogółem w tym do wynajmu przeznaczone było 768,1m²⁹.

W latach 2018 – 2023 (I kwartał) stopień wykorzystania powierzchni użytkowej przedstawiał się następująco: 90,8%, 91,0%, 88,4%, 88,0%, 93,8%, 89,2%.

W budynku znajdowała się sala konferencyjna, jej stopień wykorzystania w każdym roku wynosił 5%.

W toku przeprowadzonych oględzin Inkubatora Przedsiębiorczości ustalono, że:

- budynek posiada 3 kondygnacje (parter i dwa piętra) nie posiada windy;
- parter budynku jest dostępny dla osób niepełnosprawnych ruchowo (brak schodów wejściowych), na parterze TARR zorganizował Biuro Obsługi Klienta;
- na drugim piętrze zlokalizowane są pomieszczenia biurowe TARR;
- na klatkach schodowych i korytarzach znajdują się oznaczenia dróg ewakuacyjnych oraz urządzenia p/pożarowe.
- na każdej kondygnacji wydzielone są dwie strefy zamykane na klucz (kondygnacja 1 i 2 – kraty, parter przeszklone drzwi).

W budynku znajdowało się łącznie 31 pomieszczeń biurowych, 6 pomieszczeń magazynowych, 1 pomieszczenie produkcyjne i 2 sale konferencyjne (jedna pozostaje w dyspozycji najemcy).

W Tarnobrzeskim Parku Technologiczno - Przemysłowym TARR od roku 2020 posiadał w dyspozycji 9 363,47 m² powierzchni użytkowej budynków w tym do wynajmu przeznaczone było 7 755,29 m².

W latach 2020 – 2023 (I kwartał) stopień wykorzystania powierzchni użytkowej przedstawiał się następująco 96,8%, 99,7%, 98,6%, 95,8%.

W wyniku oględzin TPTP ustalono, że:

- na terenie Parku od strony al. Warszawskiej zlokalizowane są 2 duże słupy informacyjne;
- wjazd na teren Parku zabezpieczony jest szlabanem;
- na terenie Parku znajduje się parking wielostanowiskowy z wyznaczonymi miejscami postojowymi dla osób niepełnosprawnych;
- Park składa się z dwóch budynków to jest:
 - Hali Przemysłowej;
 - Inkubatora Technologicznego (IT);
- W Hali Przemysłowej zlokalizowane są cztery firmy produkcyjne.
- Budynek IT posiada piętro i parter.
- Budynek IT (piętro i parter podzielone są na sektory A, B, C,D);
- na drzwiach oddzielających poszczególne sektory znajdują się oznaczenia podmiotów zajmujących poszczególne pomieszczenia;
- w budynku IT jest winda;
- na klatce schodowej oraz korytarzach IT znajdują się oznaczenia dróg ewakuacyjnych oraz urządzenia przeciwpożarowe.

(akta kontroli tom IV str. 74-104, 581-588)

W latach 2018 – 2023 (I kwartał) liczba lokatorów w Inkubatorze Przedsiębiorczości wynosiła odpowiednio: 17, 19, 18, 17, 18 i 16. W latach 2020 – 2023 (I kwartał) liczba lokatorów w TPTP wynosiła odpowiednio: 39, 41, 40 i 43.

Zarówno w budynku Inkubatora Przedsiębiorczości jak i w TPTP znajdują się sale szkoleniowe (konferencyjne) ich stopień wykorzystania w okresie objętym kontrolą wynosił 5%.

Wiceprezes TARR wyjaśniła, że *TARR S.A. podejmuje kroki w kierunku intensywnej promocji wynajmu Sali szkoleniowej w Inkubatorze Przedsiębiorczości w wielu formach. Regularnie zamieszczane są posty na stronie internetowej i Fb, portalach*

⁹ Budynek Inkubatora Przedsiębiorczości ul. M. Dąbrowskiej w Tarnobrzegu

ogłoszeniowych m.in. tarnobrzeginfo.pl, olx.pl. Dodatkowo zawarto umowę z podmiotem – Wydawnictwem Samorządowym Sp. z o.o., który odpowiada za promocję TARR S.A, która dotyczy również promowania wolnych powierzchni w Inkubatorze. W załączeniu przedstawiam przykładową fakturę za tę usługę. Nie bez znaczenia pozostaje fakt, iż w terminie objętym kontrolą miała miejsce pandemia Covid -19, która znacząco ograniczyła wszelkiego rodzaju aktywności różnych podmiotów (konferencje, spotkania, szkolenia), a w ślad za tym zmniejszyła się skala wynajmu. Ze względu na chęć poprawy stanu technicznego Sali a ślad za tym podniesienie jej atrakcyjności w ostatnim czasie odmalowano ściany, wyczyszczono wykładzinę i krzesła, zamontowano ekran wraz z rzutnikiem i klimatyzację.

(akta kontroli tom IV str. 105-127)

W latach 2018 -2023 liczba przedsiębiorców współpracujących z TARR wynosiła odpowiednio: 66; 16; 72; 84 i 79.

W okresie objętym kontrolą siedmiu przedsiębiorców zakończyło działalność a prowadzenie jednej zostało zawieszono.

W latach 2018 – 2023 r (I kwartał) przychody TARR ogółem wynosiły odpowiednio: 4 404 086,35 zł, 3 180 583,32 zł, 5 595 619 zł, 8 263 807,05 zł, 6 483 572,54 zł, 7 512 226,45 zł w tym:

- wpływy z czynszu i innych opłat eksploatacyjnych: 149 330,41 zł, 152 450,75 zł, 155 680,60 zł, 163 119,77 zł, 197 871,12 zł, 48 691,01 zł;
- inne dochody własne: 123 205,13 zł, 104 593,80 zł, 807 039,11 zł, 1 026 187,69 zł, 263 630,92 zł;
- środki UE: 3 980 367,83 zł, 2 772 865,39 zł, 4 515 858,21 zł, 7 013 091,61 zł, 5 078 182,86 zł, 410 014,38 zł;
- w latach 2018, 2021 i 2023 wpływy z działalności szkoleniowo i doradczej wyniosły odpowiednio: 14 227,64 zł, 0,00 zł, 0,00 zł, 21 805,00 zł, 98 151,09 zł, 15 337,33 zł, w latach 2019 i 2020 Spółka nie osiągnęła wpływów z tej działalności.

Środki UE dotyczyły następujących programów: Program Operacyjny Polska Wschodnia; Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój; Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020; Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013; Program Operacyjny Kapitał Ludzki; Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020.

W latach 2018 – 2023 r (I kwartał) wynik finansowy TARR wynosił odpowiednio: 166,25 zł, -67 525,86 zł, 118 105,37 zł, 197 177,95 zł, 182 111,45 zł, -36 709, 28 zł.

W przypadku dodatniego wyniku finansowego Walne Zgromadzenie Spółki działając na podstawie art. 395 §2 pkt 2 Kodeksu Spółek Handlowych przeznaczało 8% zysku na zwiększenie kapitału zapasowego Spółki a 92 % zysku na pokrycie strat z lat ubiegłych.

W latach 2018 – 2023 (I kwartał) przychody z działalności podstawowej wynosiły odpowiednio 206 379,17 zł, 178 424,55, 833 269,59 zł, 1 140 383,26 zł, 1 234 476,95 zł oraz 1 234 476,95 zł.

W latach 2018 – 2023 (I kwartał) dofinansowanie otrzymane ze środków UE z tytułu realizowanych projektów wynosiło odpowiednio: 113 522,52 zł, 238 321,69 zł, 371 466,30 zł, 616 794,42 zł, 623 965,22 zł, 57 935,94 zł.

Wiceprezes Zarządu TARR wyjaśniła, że działalnością stałą i porównywalną kwotowo w każdym roku jest wynajem biur i pomieszczeń w budynku który jest własnością TARR przy ul. Dąbrowskiej 15. Od 2020 roku Spółka została Operatorem Tarnobrzskiego Parku Przemysłowo Technologicznego. Corocznie Miasto Tarnobrzeg ogłasza przetarg na wybór operatora i TARR wygrywa przetarg. Skalę przychodów z tej działalności widać po przyroście przychodów w latach 2020, 2021, 2022 oraz 2023. Najwyższe kwoty przebrane z kont projektów na konto główne TARR były w latach 2020 – 2022 i związane jest to z dużą skalą realizowanych projektów dotacyjnych. Zarząd Spółki celem zwiększenia przychodów podejmował w latach 2018-2023 szereg działań celem dywersyfikacji przychodów. Głównym jest udział oraz wygranie w 2020 roku przetargu na Operatora Tarnobrzskiego Parku Przemysłowo Technologicznego. Obecnie jest to ok 900 tys. w skali roku. Ponadto Spółka cyklicznie bierze udział w konkursach ogłaszanych przez WUP Rzeszów na realizację projektów unijnych. Spółka specjalizuje się w projektach dotacyjnych na założenie działalności gospodarczej, projektach stażowych, szkoleniowych oraz w ramach ekonomii społecznej. Obecnie większość projektów jest zakończona z uwagi na kończącą się perspektywę unijną, W ramach nowej perspektywy TARR oczekuje na ogłaszane nowe konkursy i bierze w nich udział poprzez składanie projektów na ich realizację. Spółka w latach 2018 – 2021 nie przeznaczala środków na poprawę infrastruktury TARR z uwagi na wysokie straty z lat ubiegłych a tym samym niski poziom kapitałów własnych. W latach 2018 – 2020 spółka wszystkie wypracowane zyski przeznaczala na pokrywanie strat. Na dzień 01.01.2018 straty wyniosły -680.614,86. Po 5 latach, czyli na 31.12.2022 straty zmniejszyły się do poziomu (-) 479 328,12 i zostały po raz kolejny pokryte w czerwcu 2023 zyskiem za 2022 rok.

Kontroli poddano pięć umów zawartych z Przedsiębiorcami działającym w Inkubatorze Przedsiębiorczości oraz 5 umów z Przedsiębiorcami działającymi na terenie TPPT.

W umowach najmu lokalu użytkowego w Inkubatorze Przedsiębiorczości zawieranych pomiędzy TARR a przedsiębiorcami sformułowane były:

- szczegółowe warunki najmu;
- umowa o świadczeniu usług w Inkubatorze przedsiębiorczości;
- protokół zdawczo-odbiorczy.

TARR zabezpieczył w umowie naliczanie odsetek ustawowych za każdy dzień zwłoki w przypadku nieuiszczenia przez Najemcę czynszu w ustalonych terminie, oraz możliwość zmiany wysokości stawki czynszu o średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, ogłaszany przez Prezesa GUS w Monitorze Polskim za rok ubiegły.

W umowach zastrzeżono, iż wszelkie ich zmiany wymagają dla swej ważności formy pisemnej.

W umowach najmu powierzchni w budynkach Tarnobrzskiego Parku Technologiczno-Przemysłowego stroną umów było Miasto Tarnobrzeg w imieniu którego działała TARR.

W umowach określono przedmiot umowy, zobowiązania wynajmującego oraz najemcy, zasady płatności i rozliczeń w zakresie przedmiotu mów.

W przedmiotowych umowach określono ponadto zasady pomocy de minimis, skutki niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków przez strony, okres obowiązywania umowy oraz zasady rozstrzygania spraw spornych wynikających z jej realizacji. Treść zawartych umów była zgodna z postanowieniami umowy zawartej przez TARR z Miastem Tarnobrzeg.

(akta kontroli tom I str. 100-433, tom IV str. 128-194, 216-400)

Minister Rodziny i Polityki Społecznej w roku 2019 przyznał TARR akredytację i status Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej.

Wiceprezes TARR wyjaśniła, że Spółka nie ubiegała się o inne akredytacje, gdyż realizacja działań prowadzonych od 2018 r. nie wymagała uzyskania przedmiotowych dokumentów. (...) warto nadmienić, że TARR jest wpisana do Rejestru Instytucji Szkoleniowych (RIS) oraz do Rejestru Podmiotów Prowadzących Agencje Zatrudnienia (w załączeniu potwierdzenia).

Dodatkowo składająca wyjaśnienia dodała, że uzyskanie akredytacji Ministra Rodziny i Polityki Społecznej i status Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej było niezbędne przy ubieganiu się o dofinansowanie projektu w ramach RPO WP Działanie 8.5.

(akta kontroli tom IV str. 401-414)

TARR nie realizowała w latach 2018 – 2023 wydatków/zakupów w wartości powyżej 50 000 zł netto na nakłady inwestycyjne oraz zakup środków trwałych wartości niematerialnych i prawnych.

TARR w latach objętych kontrolą dokonała następujących zakupów:

- 1) Komputer HP AIO 200 21,5 cala;
- 2) Komputer HP AIO 200 21,5 cala ;
- 3) Serwer Plików NAS QNAP TS-231P ;
- 4) Serwer Poweredge T610+Windows Serwer 212;
- 5) Microsoft Office 2016.

W budynku Inkubatora Przedsiębiorczości zamontowano oświetlenie ledowe - po modernizacji wykonanej w roku 2022 w ramach projektu ZUS „Poprawa bezpieczeństwa i higieny pracy poprzez modernizację oświetlenia, biur, pomieszczeń doradczych oraz korytarzy, toalet i pomieszczeń socjalnych, gospodarczych” wartość inwestycji wyniosła 41.456,40 zł. Źródłem finansowania inwestycji w 80 % był ZUS a pozostała część sfinansowana została ze środków własnych

W toku oględzin ustalono, że:

- komputer HP AIO 200 21,5 cala użytkowany był przez Główną Księgową TARR;
- komputer HP AIO 200 21,5 cala znajdował się w biurze TARR zlokalizowanym na terenie Tarnobrzeskiego Parku Przemysłowo – Technologicznego;
- serwer Plików NAS QNAP TS-231P się w pokoju 212 serwerowni TARR i był użytkowany w toku oględzin;
- serwer Poweredge T610+Windows Serwer 212 był użytkowany w toku oględzin;
- Microsoft Office 2016 program był użytkowany w toku oględzin;
- w budynku „Inkubatora Przedsiębiorczości” zamontowane było oświetlenie ledowe W budynku na ścianach umieszczono naklejki informujące o dofinansowaniu projektu ze środków ZUS.

W TARR załącznikiem do polityki rachunkowości zgodnie z §11 punkt 3 był wzorcowy plan kont¹⁰. Ewidencja wydatków stanowiących nakłady inwestycyjne dokonywana była na kontach 080 i 010.

Ewidencja zakupów materiałów dokonywana była na koncie kosztowym 401 „zakup materiałów”, a ewidencja zakupów usług obcych dokonywana była na koncie kosztowym 402 „zakup usług”. Dowody dotyczące wytypowanych do kontroli

¹⁰ wydawnictwo Finans-Serwis Sp.z o.o., Stowarzyszenie Księgowych w Polsce ,Warszawa 2001

nakładów inwestycyjnych spełniały wymogi art. 21 i 22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹¹.

(akta kontroli tom IV str. 415-478)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK TARR zarządzana była prawidłowo zarówno w zakresie działalności prowadzonej w Inkubatorze Przedsiębiorczości jak i Tarnobrzeskim Parku Technologiczno-Przemysłowym. Ocenę taką uzasadnia przede wszystkim prawidłowe zabezpieczenie interesów spółki oraz Miasta Tarnobrzeg w umowach zawartych z przedsiębiorcami oraz dobre wyniki w zakresie wykorzystania posiadanych powierzchni. Dokumentacja księgowa spółki w zakresie skontrolowanych nakładów inwestycyjnych prowadzona była prawidłowo – zgodnie z przyjętą *Polityką rachunkowości*.

OBSZAR

3. Efekty działalności TARR

Opis stanu
faktycznego

Realizacja poszczególnych wskaźników założonych do osiągnięcia w okresie trwałości, dla projektów poddanych szczegółowej kontroli przedstawiała się następująco:

1. „Start bez barier”:

- liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które zakończyły udział w projekcie – 90%;
- liczba osób niepełnosprawnych, u których wzrósł poziom kompetencji miękkich oraz umiejętności zawodowych – 100%;
- liczba osób, które otrzymały wsparcie psychologiczne -100%;
- liczba osób, które ukończyły warsztaty z zakresu kompetencji miękkich oraz poruszania się po rynku pracy – 100%;
- liczba osób, które zakończyły udział w kursach zawodowych – 100%;
- liczba osób, które poziom wiedzy i umiejętności zawodowych – 100%;
- liczba osób, które zakończyły udział w stażu - 90%;
- liczba osób niepełnosprawnych, które zakończyły udział w projekcie – 90%;
- liczba osób niepełnosprawnych, które uzyskały zatrudnienie po zakończeniu udziału w projekcie – 100%;
- liczba osób, które zakończyły udział w kursach zawodowych – 100%;

Równocześnie wskaźnik efektywności zatrudnieniowej¹² zrealizowany został w 111,1%.

2. „Kobiety sukcesu”:

- liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej – 85,18%;
- liczba osób, które zakończyły udział w projekcie – 108%;
- liczba osób, które otrzymały bezzwrotne dotacje – 100%;
- liczba osób, które otrzymały wsparcie szkoleniowe – 100%;

¹¹ Dz.U. z 2023 r. poz. 1598

¹² Założona wartość docelowa określona była na 20%, wartość osiągnięta na koniec okresu trwałości wyniosła 25%

- liczba osób, które podniosły wiedzę i umiejętności prowadzenia własnej firmy – 123%;
- liczba osób, które podniosły wiedzę i umiejętności przygotowania biznesplanu – 123%;
- liczba osób, które skorzystały z podstawowego wsparcia pomostowego – 100%;
- liczba firm, które skorzystały z doradztwa specjalistycznego – 100%.

Prezes TARR wyjaśnił, że: *Projekt „Start bez barier” - w związku z realizacją projektu pojawiły się problemy z jedną z Uczestniczek. Była to uczestniczka z głęboką niepełnosprawnością intelektualną i trakcie uczestnictwa w projekcie znacząco pogorszył się jej stan zdrowia psychicznego co uniemożliwiło jej dalszy udział w formach wsparcia oferowanych w projekcie. TARR szeroko zbadał jej sytuację włączając rodziców i GOPS w Radomyślu Wielkim pod opieką, których uczestniczka się znajdowała i niestety nie było możliwości pomocy a w ślad za tym osiągnięcia wskaźników. Natomiast zaawansowany stan realizacji projektu nie pozwalał na uzupełnienie tej uczestniczki inną osobą z listy rezerwowej. Projekt „Kobiety sukcesu” - Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej - założono 27 uzyskano 23 czyli 85,18% - wskaźnik ten odnosi się do utworzonych miejsc pracy łącznie z osobami samo zatrudnionymi. W projekcie udzielono 23 dotacje na utworzenie jednoosobowej działalności gospodarczej i osiągnięto wskaźnik na poziomie 23. Żadna z nowopowstałych firm nie utworzyła miejsca pracy zatrudniając pracownika stąd nie osiągnięto 100% wskaźnika. W projekcie nie występowały żadne zapisy czy kryteria dostępu nakładające obowiązek utworzenia miejsca pracy a co za tym idzie zatrudnienia pracownika. Jednak na podstawie wcześniej realizowanych projektów TARR założył dobrowolnie ten wskaźnik na tym poziomie sądząc, że zostanie on zrealizowany. Projekt dedykowany był kobietom do 25 roku życia. Specyfika projektu a także młody wiek Uczestniczek projektu sprawił, że wskaźnik ten nie został osiągnięty na poziomie 100%. Liczba osób, które zakończyły udział w projekcie - założono 26 uzyskano 28 czyli 108% - pierwotnie zakwalifikowano do projektu 26 Uczestniczek natomiast 2 Uczestniczki zrezygnowały w trakcie uczestnictwa w projekcie w związku z powyższym do projektu przyjęto 2 osoby z listy rezerwowej a co za tym idzie sumarycznie udział w projekcie zakończyło 28 osób. Liczba osób, które podniosły wiedzę i umiejętności prowadzenia własnej firmy - założono 21 uzyskano 26 czyli 123% - wskaźnik ten monitorowany był na podstawie testu przeprowadzonego przed i po szkoleniu i doradztwie oferowanym w ramach projektu. W wyniku analizy okazało się że wszystkie osoby które uczestniczyły we wsparciu podniosły wiedzę i umiejętności prowadzenia własnej firmy. Projekt „Młode kadry Podkarpacia” nastąpił błąd w sporządzaniu zestawienia dotyczącego osiągniętych wskaźników (w załączeniu końcowy wniosek o płatność obrazujący właściwe wartości osiągniętych wskaźników).*

Liczba osób poniżej 30 lat, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu - założono 30 uzyskano 33 czyli 110% - założono uzyskanie u 30 osób podniesienie kwalifikacji zawodowych na 33 osoby uczestniczące w kursach zawodowych. Okazało się że wszystkie uczestniczące w kursach osoby pozytywnie zdali egzamin uzyskując kwalifikacje zawodowe. Wskaźniki określające poziom kryterium efektywności zatrudnieniowej zostały osiągnięte na poziomie wyższym niż pierwotnie zakładano poprzez fakt, iż znacząca część uczestników projektu zdobyła zatrudnienie. Projekt „Młode kadry Podkarpacia II” - Liczba osób poniżej 30 lat, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu - założono 28 uzyskano 27 czyli 96,43% Zgodnie z założeniami projektu przeszkolono 28 osób, wszyscy uczestnicy przystąpili do egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe i 27 spośród 28 zdało je pozytywnie uzyskując kwalifikacje zawodowe, jeden z uczestników

otrzymał negatywny wynik egzaminu. Powtórzył podejście do egzaminu natomiast ze względu na wydłużony czas oczekiwania, egzamin odbył się po okresie w którym odbywało się monitorowanie uczestników projektu (do 4 tygodni od zakończenia udziału w projekcie) i w związku z powyższym wskaźnik nie został osiągnięty. TARR S.A. próbowała umożliwić przyspieszenie terminu egzaminu niestety nieskutecznie. Kryterium efektywności zatrudnieniowej dla osób w najtrudniejszej sytuacji (osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby z niskimi kwalifikacjami (do poziomu ISCED 3) imigranci, reemigranci).

Kryterium efektywności zatrudnieniowej dla pozostałych osób nienależących do ww. grup. Osiągnięto ww. wskaźniki odpowiednio: 130,57% i 81,88%, wartość uśredniona dotycząca wskaźnika efektywności zatrudnieniowej wyniosła 106,22%, uczestnicy projektu przynależący do osób w najtrudniejszej sytuacji (osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby z niskimi kwalifikacjami (do poziomu ISCED 3) imigranci, reemigranci) osiągnęli wskaźnik na wyższym poziomie niż pierwotnie wykazano a pozostała grupa na poziomie niższym. Realizacja projektu przypadła w okresie pandemii COVID -19, co utrudniało w 100% osiągnięcie wskaźników zatrudnieniowych, bowiem Pracodawcy niechętnie wywiązywali się ze złożonych deklaracji zatrudnieniowych tłumacząc swoją trudną sytuacją ekonomiczną spowodowaną pandemią COVID -19. Na koniec realizacji projektu, zgodnie z efektywnością zatrudnieniową podjęło 48 uczestników projektu (dalej UP) w tym: - liczba osób w najtrudniejszej sytuacji (osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby z niskimi kwalifikacjami (do poziomu ISCED 3), imigranci, reemigranci), które podjęły zatrudnienie zgodne ze sposobem mierzenia kryterium efektywności zatrudnieniowej – 34UP - liczba pozostałych osób nienależących do grup ww, które podjęły zatrudnienie zgodne ze sposobem mierzenia kryterium efektywności zatrudnieniowej – 14UP, co jest dobrym wynikiem w stosunku do liczby osób, które zakończyły udział w projekcie. Wnioskodawca prowadził rozmowy z Pracodawcami, informował o możliwościach pozyskania wsparcia na zatrudnienie pracownika, pomagał im w pozyskaniu pomocy z tarczy antykryzysowej tak, żeby ich sytuacja uległa poprawie i byli w stanie wypełnić złożoną deklarację zatrudnienia stażysty po zakończonym stażu. Niestety sytuacja na zakończenie realizacji projektu przedstawiła się na wskazanym poziomie. Liczba osób poniżej 30 lat z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie - założono 5 uzyskano 4 czyli 80%.

W wyniku przeprowadzonej rekrutacji do projektu zgłosiło się jedynie 4 Uczestników projektu z niepełnosprawnościami. Nie było sytuacji, że osoba z niepełnosprawnościami nie została przyjęta do projektu. Mimo dodatkowej punktacji w procesie rekrutacji a także wyraźnych zapisów w Regulaminie rekrutacji i uczestnictwa i jasnych komunikatów w ogłoszeniach promujących projekt a także podczas udzielania informacji o projekcie i prowadzonej do niego rekrutacji nie udało się dotrzeć do osób z niepełnosprawnościami, które byłyby zainteresowane udziałem w projekcie. Odbyło w tym zakresie rozmowę z Pracownikiem MOPR zajmującym się osobami niepełnosprawnymi czy ewentualnie, któryś z podopiecznych w/w instytucji potrzebuje wsparcia wynikającego z udziału w projekcie. Niestety podjęte działania nie przyniosły skutku. W związku z wyczerpaniem możliwości dotarcia do osób z niepełnosprawnościami a także stopień zaawansowania realizacji projektu, rekrutację zakończono ze wskaźnikiem 4 osoby niepełnosprawne. Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie - założono 40 uzyskano 88 czyli 220%. Do projektu zgłosiła się większa liczba niż pierwotnie zakładano osób z niskimi kwalifikacjami. Z formalnego punktu widzenia należało ich przyjąć do projektu i zapewnić wszystkie formy wsparcia co też nastąpiło. W związku z powyższym osiągnięto wskaźnik na poziomie 220 %.

(akta kontroli tom II str. 3-68)

TARR w realizowanych projektach wykazywała posiadaną infrastrukturę oraz swój potencjał techniczny i lokalowy.

Wiceprezes spółki wyjaśniła, że *udostępnianie powierzchni jest realizowane bezkosztowo dla projektu i nie wykazywane jako wkład własny niepieniężny w związku z powyższym nie podlega weryfikacji, natomiast weryfikowana jest sama realizacja powyższego wsparcia. W wyniku przeprowadzanych kontroli realizacji wsparcia w projektach nigdy nie stwierdzono zastrzeżeń.*

W okresie objętym kontrolą TAAR nie dokonywała sprzedaży nieruchomości.

(akta kontroli tom IV str. 580 - 588)

W każdym roku objętym kontrolą Walne Zgromadzenie przyjmowało *Sprawozdanie z działalności Spółki* przedkładane przez Zarząd.

W Sprawozdaniach przedstawiano stopień realizacji poszczególnych celów zarządczych, jak również między innymi przewidywane kierunki rozwoju Spółki, stan zatrudnienia, aktualna sytuację finansową oraz zagrożenia działalności.

Realizacja poszczególnych celów zarządczych w latach objętych kontrolą przedstawiała się następująco:

1. w 2018 r.:
 - „Czas Przedsiębiorczości II edycja” -114,1%;
 - „Młode kadry Podkarpacia” - 102,5%;
 - OWES – 82,1%;
 - udzielanie pożyczek w ramach Funduszu Pożyczkowego 123,6%;
 - wynajem powierzchni biurowych w Inkubatorze Przedsiębiorczości na poziomie min 90% - 102,4%;
 - świadczenie usług na rzecz samorządów jak i jednostek powiązanych z samorządami – 100,3%;
 - zwiększenie sprzedaży bonów towarowych w stosunku do roku poprzedniego o ok. 4% - 68%;
 - obsługa samorządów i przedsiębiorców polegająca na koordynacji projektów w zakresie sporządzania wniosków, studiów wykonalności, dokumentów strategicznych – 71,1%;
2. w 2019 r.:
 - „Czas Przedsiębiorczości II edycja” – 98,5%;
 - „Podkarpacka kuźnia zawodu” – 111,8%,
 - „Centralny Okręg Szkoleniowy” – 49,2%,
 - „Młode kadry Podkarpacia” – 101,2%,
 - OWES – 144,3%,
 - udzielanie pożyczek w ramach Funduszu Pożyczkowego 134,7%,
 - wynajem powierzchni biurowych w Inkubatorze Przedsiębiorczości na poziomie min 90% - 102,8%;
 - uzyskanie dofinansowania na minimum 2 projekty – 199,1%;
 - obsługa samorządów i przedsiębiorców polegająca na koordynacji projektów w zakresie sporządzania wniosków, studiów wykonalności - 5,9%,
 - utrzymanie sprzedaży bonów towarowych-219,3%,
 - świadczenie usług na rzecz samorządów jak i jednostek powiązanych z samorządami w celu promocji i wykonawstwa audytów energetycznych -141,7%;
3. w 2020 r.:
 - Młode kadry Podkarpacia II edycja” – 80,3%,
 - „Od pomysłu do projektu z własną firmą” -73%,
 - „Centralny Okręg Szkoleniowy” – 57,8%,
 - OWES – 84,5%,

- udzielanie pożyczek w ramach Podkarpackiego Funduszu Rozwoju oraz Mikropożyczek dla rozpoczynających działalność w ramach współpracy z MARR S.A. – 18,5%,
 - wynajem powierzchni biurowych w Inkubatorze Przedsiębiorczości na poziomie min 90% - 103,7%,
 - uzyskanie dofinansowania na minimum 2 projekty – 100,1%,
 - świadczenie usług na rzecz samorządów jak i jednostek powiązanych 100%,
 - utrzymanie sprzedaży bonów towarowych – 94%,
 - audyty energetyczne, przeglądy energetyczne – 156,4%,
 - podjęcie działań zmierzających do zawarcia umowy na prowadzenie eksploatacji Tarnobrzeskiego Parku Przemysłowo Technologicznego – 302,9%;
4. w 2021 r.:
- „Młode kadry Podkarpacia II edycja” – 88,5%,
 - „Od pomysłu do projektu z własną firmą” – 99,6%,
 - „Młodzi aktywni i efektywni od dziś” – 0%,
 - „Centralny Okręg Szkoleniowy” – 72,%,
 - „Wsparcie przedsiębiorczości na terenie MOF Tarnobrzeg” -65,5%,
 - OWES – 111,2%;
 - wynajem powierzchni biurowych w Inkubatorze Przedsiębiorczości na poziomie min 90% - 105,5%;
 - eksploatacja TPPT – 121,3%
 - utrzymanie sprzedaży bonów towarowych – 100,8%;
 - świadczenie usług na rzecz samorządów jak i jednostek powiązanych – 231,2%;
5. w 2022 r.:
- uzyskanie dofinansowania na projekt „Własny biznes recepta na sukces” – 100%,:
 - „Własny biznes recepta na sukces” – 66,6%
 - „Młodzi aktywni i efektywni od dziś” – 108,3%
 - „Centralny Okręg Szkoleniowy” – 96,6%,
 - OWES 117,3%,
 - wynajem powierzchni biurowych w Inkubatorze Przedsiębiorczości na poziomie min 90%- 112,8%,
 - świadczenie usług na rzecz samorządów jak i jednostek powiązanych z samorządami tj. strategię rozwoju, studia wykonalności oraz aktywne uczestnictwo w grupie zakupowej energii elektrycznej, prowadzenie punktu „Czyste Powietrze” – 199,1%,
 - eksploatacja TPPT – 134%.

We wszystkich objętych kontrolą latach realizowany poniżej założeń cel zarządczy dotyczył projektu „Centralny Okręg Szkoleniowy”.

TARR przekazywał przyjęte przez Walne Zgromadzenie *Sprawozdanie z działalności Spółki* Prezydentowi Miasta Tarnobrzeg – Gminie Tarnobrzeg oraz Urzędowi Województwa Podkarpackiego.

Ponadto w związku z realizacją projektów, TARR w składanych wnioskach o płatność informował Instytucję Pośredniczącą – Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie o stopniu realizacji zadań oraz stopniu realizacji poszczególnych wskaźników w projektach na realizację których otrzymuje dofinansowanie.

Sprawozdania finansowe TARR otrzymywały w każdym roku objętym kontrolą pozytywną opinię biegłego rewidenta.

(akta kontroli tom I str. 100-548, tom IV str. 480-579)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Spółka w znacznej mierze osiągała założone cele zarządcze w latach 2018-2022. Większość wskaźników określonych w objętych szczegółowym badaniem kontrolnym projektach współfinansowanych z UE takich jak: „Kobiety sukcesu” oraz „Start bez barier” została osiągnięta zgodnie z założeniami. Wpływ na nieosiągnięcie wszystkich zakładanych wskaźników miały czynniki obiektywne między innymi rozwój pandemii Covid-19 czy zdarzenia losowe dotyczące uczestników projektów.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia 28 listopada 2023 r.

Kontroler
Monika Marciniak
Główny specjalista kontroli państwowej

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
Dyrektor
Wiesław Motyka

z up.
p.o. Wicedyrektora
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Rzeszowie
/-/
Robert Łukasz